

Civilsamfundspuljen: Revisionsinstruks for Programbevillinger

Instruks vedrørende udførelsen af revisionsopgaver i forbindelse med Programorganisationers forvaltning af programmer i udviklingslande

Nærværende instruks omfatter de revisionsopgaver, som Civilsamfund i Udvikling (CISU) kræver, at NGO'er med flerårige programbevillinger foranlediger udført af deres revisor i forbindelse med den statslige tilskudsfinansiering af NGO'ens virksomhed og aktiviteter i udviklingslande.

§ 1. NGO'ens revisor udpeges af NGO'ens kompetente forsamling. Revisionen udføres af en statsautoriseret eller registreret revisor.

Stk. 2. I tilfælde af revisorskift skal den tiltrædende revisor rette henvendelse til den fratrædende revisor, der har pligt til at oplyse NGO'en, CISU og den tiltrædende revisor om grundene til fratrædelsen.

Stk. 3. Såfremt revisionen af aktiviteter i udlandet udføres lokalt i modtagerlandet, skal den udføres af et internationalt anerkendt revisionsfirma.

§ 2. Revisionen i Danmark foretages i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik, således som dette begreb er fastlagt i § 3 i lov om revisionen af statens regnskaber m.m. (lovbekendtgørelse nr. 101 af 19. januar 2012) og nærmere præciseret i stk. 2 og i §§ 3-7. I udlandet gennemføres finansiel revision og forvaltningsrevision efter anerkendte internationale standarder (IFAC/INTOSAI). Udenlandske revisorer skal i relevant omfang orienteres om indholdet af nærværende revisionsinstruks.

Stk. 2. Ved revisionen efterprøves, om regnskabet er retvisende, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de meddelte bevillinger, trufne forhandlingsaftaler med CISU, indgåede kontrakter samt love og andre forskrifter på tilskudsforvaltningens område. Revisor foretager endvidere en vurdering af, hvorvidt der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de tilskudsmidler og den driftsstøtte, der er omfattet af regnskabet.

§ 3. Revisionens omfang afhænger af NGO'ens administrative struktur og forretningsgange, herunder den interne kontrol og andre forhold af betydning for regnskabsaflæggelsen.

§ 4. Der foretages sædvanligvis revision i årets løb. Som led i revisionen undersøger revisor NGO'ens organisationsstruktur og de eksisterende forretningsgange med særlig vægt på

regnskabsvæsen, økonomistyring og betryggende intern kontrol. Substansrevisionen udføres som udgangspunkt ved stikprøvevise undersøgelser af bilagsmaterialets lædighed og dets korrekte registrering i bogholderiet, bl.a. ud fra en vurdering af væsentlighed og risiko. Revisor undersøger, om de fra udlandet indsendte regnskaber er revideret efter anerkendte internationale standarder, jf. § 2, stk.1 samt bærer påtegning af den lokale revisor og af en dertil af NGO'en bemyndiget person. Revisor foretager en generel vurdering af omfang og kvalitet af den udenlandske revision, om fornødent efter kontakt med den lokale revisor. Det indgår i revisionen, at der gennemføres eller foranstalles uanmeldte kasse- og beholdningseftersyn, herunder også i udlandet.

Stk. 2. Ved den afsluttende revision skal revisor påse:

- at regnskabet er opstillet i henhold til de administrative retningslinjer og det godkendte programbudget,
- at regnskabet er retvisende og ikke indeholder væsentlige fejl og mangler,
- at de finansielle bestemmelser i programaftalen med CISU er opfyldt,
- at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de meddelte bevillinger og de overordnede formål med deres anvendelse.

Stk. 3. Ved forvaltningsrevisionen undersøges det, om der i tilskudsforvaltningen er taget skyldige økonomiske hensyn. Revisionen udføres med udgangspunkt i NGO'ens regnskabsberetning og øvrige rapportering til CISU om mål og opnåede resultater samt om sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

Stk. 4. Revisor skal kontrollere, at de statslige tilskudsmidler holdes på en separat bankkonto, og at bevægelserne på kontoen afstemmes med betalingsanvisningerne fra CISU. Det skal ligeledes kontrolleres, at tilskudsmidler, der af NGO'en videresendes til partnere eller afdelinger i udlandet, holdes på separat konto. Revisor skal herved sikre sig, at der ikke forekommer sammenblanding af tilskudsmidlerne og NGO'ens egne midler.

Stk. 5. Revisor skal påse, at NGO'en opstiller det årlige programregnskab i overensstemmelse med forskrifterne i de administrative retningslinjer. Revisor skal herunder undersøge:

- om NGO'en har modtaget lokalt reviderede regnskaber for alle afsluttede aktiviteter i udlandet. Såfremt dette ikke er tilfældet, skal der som bilag til programregnskabet foreligge en liste over udestående regnskaber,
- om den i udlandet foretagne revision har givet anledning til væsentlige bemærkninger, og om der er taget forbehold. Såfremt der er taget forbehold af revisorerne i udlandet, skal dette nævnes i revisors påtegning på regnskabet,
- om programregnskabet tal er afstemt med NGO'ens almindelige årsregnskab.

§ 5. I overensstemmelse med bestemmelserne i programaftalen skal NGO'ens ledelse give revisor de oplysninger, som må anses af betydning for bedømmelsen af regnskabet samt for revisors vurdering af forvaltningen, herunder mål og opnåede resultater. NGO'ens ledelse skal give revisor adgang til at foretage de undersøgelser, som revisor finder nødvendige og sørge for, at revisor får de oplysninger og den bistand, som må anses for påkrævede for udførelsen af revisionshvervet.

§ 6. Bliver revisor i forbindelse med tilskudsmidlernes forvaltning opmærksom på lov-overtrædelser eller væsentlige tilsidesættelser af programaftalens og den administrative vejlednings bestemmelser, påhviler det revisor straks at underrette NGO'ens ledelse og kompetente forsamling samt påse, at underretning om de konstaterede forhold med revisors bemærkninger fremsendes til CISU inden 3 uger. I modsat fald er det revisors pligt at orientere CISU. Revisors bemærkninger indsendes sammen med meddelelsen.

Stk. 2. Det samme gælder, hvis revisor under sin revision eller på anden måde bliver opmærksom på, at fortsættelse af driften er usikker af økonomiske eller andre grunde.

§ 7. Det reviderede årsregnskab forsynes med en revisionspåtegning, hvoraf det skal fremgå, at regnskabet er revideret i overensstemmelse med reglerne i denne instruks. Forbehold skal fremgå af påtegningen.

Stk. 2. Revisor skal føre en revisionsprotokol. I protokollen skal der indføres oplysninger om:

- hvilke revisionsarbejder, der er udført og resultatet heraf,
- væsentlig usikkerhed, fejl eller mangler vedrørende NGO'ens bogholderi, regnskabsvæsen eller interne kontrol,
- den udførte forvaltningsrevision, herunder specielt revisors undersøgelse af samt vurdering og konklusioner vedrørende sparsommelighed, produktivitet og effektivitet, samt om dispositioner, der falder uden for programsamarbejdet med CISU,
- revisors vurdering af den i udlandet foretagne revision, herunder udestående regnskaber, regnskaber med forbehold og væsentlige bemærkninger i revisionsberetningerne for de lokalt foretagne revisioner.

Det skal i protokollatet til programregnskabet oplyses, hvorvidt revisor opfylder lovgivningens habilitetsbestemmelser, hvorvidt revisor under revisionen har modtaget alle ubedte oplysninger, samt hvorvidt revisor har haft bemærkninger til tilskudsmidlernes anvendelse. I protokollatet oplyses om eventuelle særlige rapporter eller erklæringer, afgivelse af særlige beretninger, rådgivning og assistance.

Stk. 3. Genpart af revisionsprotokollat indsendes af NGO'en til CISU sammen med det påtegnede programregnskab. Tilsvarende gælder for NGO'ens reviderede samlede årsregnskab med revisionsprotokollat, så snart dette er godkendt af NGO'ens forretningsudvalg eller kompetente forsamling.

**Supplement
til
revisionsinstruks vedrørende udførelsen af revisionsopgaver i forbindelse med
proramorganisationers forvaltning af programmer i udviklingslande.**

Rapportering af forvaltningsrevisionen foretages som udgangspunkt i revisionsprotokollen. Det skal fremgå af revisionspåtegningen, at revision er udført i henhold til revisionsinstruks, herunder regler om god offentlig revisionsskik.

Væsentlige mangler og/eller en begrundet formodning om overtrædelse af bestemmelser og vilkår for bevilling og anvendelse af tilskud skal fremgå af revisionspåtegningen.

I praksis kan revisors detaljerede rapportering om revisionen foretages i NGO'ens revisionsprotokollat, eller i en særskilt beretning uden for revisionsprotokollens fortløbende sidenummerering under forudsætning af at der henvises til sådanne særskilte beretninger i selve revisionsprotokollen, og at væsentlige bemærkninger gengives i selve revisionsprotokollen. Revisorerne vil naturligvis fortsat være opmærksomme på bekendtgørelse nr. 385 af 17. april 2013 om statsautoriserede og registrerede revisors erklæringer mv., der indeholder nærmere bestemmelser om, i hvilke tilfælde revisor skal tage forbehold eller give supplerende oplysninger i revisionspåtegningen. Således kan der tænkes forhold ved forvaltningen, der kan give revisor en begrundet formodning om, at medlemmer af NGO'ens ledelse kan ifalde erstatnings- eller strafansvar, at der kan være tale om overtrædelse af visse nærmere bestemmelser i straffeloven, skatte- og afgiftslove, tilskudslovgivning eller anden særlig lovgivning (jævnfør erklæringsbekendtgørelsen). I sådanne tilfælde skal revisor give supplerende bemærkninger i revisionspåtegningen. Specielt i denne sammenhæng må det således fremhæves, at en begrundet formodning om overtrædelse af bestemmelser og vilkår for bevilling og anvendelse af tilskud skal give anledning til en supplerende bemærkning i revisionspåtegningen.

Revisors kontrol af § 4, stk. 3 kan foretages ved at revisor gennemgår den danske organisations overordnede fastlagte procedurer for fastsættelse af dataindsamling og rapportering af produktivitets- og effektivitetsmål. Revisors rapportering herom kan ske i den danske organisations revisionsprotokollat eller i en særskilt beretning, jf. ovenfor

Specifikke revisionsbehandlinger, der udføres for stikprøvevis udvalgte projekter blandt den danske NGO's projekter med CISU, kan være følgende: Til bekræftelse af at procedurerne også overholdes for enkeltprojekter/programmer, kan revisor i det omfang revisor finder det nødvendigt foretage en gennemgang af det datagrundlag, der ligger til grund for rapporteringen om produktivitets- og effektivitetsmålene i organisationens endelige rapport til CISU samt sammenholde de rapporterede tal med de produktivitets- og effektivitetsmål, der fremgår af ansøgningen. Til bekræftelse af at procedurerne også efterleves for de enkelte projekter/programmer, kan revisor evt. vælge at gennemføre besøg på udvalgte enkeltprojekter/programmer i det omfang revisor skønner det nødvendigt.

I det omfang NGO'en foretager konkrete egentlige målinger af produktivitet og effektivitet, må det forventes, at revisor vurderer pålideligheden af sådanne målinger og rapporterer herom i revisionsprotokollen. Hvor der ikke foreligger sådanne konkrete målinger, må revisor vurdere, om NGO'en på anden måde (ofte på et mere kvalitativt grundlag) foretager rimelige vurderinger af målopfyldelsen, og revisor kan foreslå egnede målemetoder. Revisor kan rapportere om manglende pålidelige målinger om produktivitet og effektivitet m.m. i revisionsprotokollen uden at tage forbehold eller at give supplerende oplysninger i revisionspåtegningen på projektreghskabet. Såfremt der ikke foreligger målinger om produktivitet og effektivitet, eller at de foreliggende målinger er af en sådan karakter, at de ikke kan danne grundlag for revisors kontrol efter §4, stk. 3, skal revisor rapportere herom i revisionsprotokollat, eller i en særskilt beretning uden for revisionsprotokollens fortløbende sidenummerering under forudsætning af, at der henvises til sådanne særskilte beretninger i selve revisionsprotokollen, og at væsentlige bemærkninger gengives i selve revisionsprotokollen.